

ההסתדרות
הבית של העובדים בישראל
הסתדרות עובדי הבניין והתעשיות הנלוות

י' באדר ה'תשפ"א
01/09/2022

לכבוד

עו"ד עינבל משש

ראש מינהל עובדים זרים ברשות האוכלוסין וההגירה
וראש הצוות בינמשרדי לבחינת העסקת עובדים
פלסטינאים באמצעות קבלני כ"א

ג.נ.,

**הנדון: התנגדות להקמת תאגידי כוח אדם
להעסקת עובדים פלסטינים בתחום הבניין**

1. אנו פונים אליכם בהמשך לקול קורא שפורסם מיום 22.8.2022 בדבר בחינת התכנות לשינוי שיטת העסקת עובדי הבניין הפלשתינאים והעסקתם ע"י תאגידים (להלן: "המתווה הנבחן").
2. הסתדרות עובדי הבניין בראשותי, הפועלת במסגרת הסתדרות העובדים הכללית, הינה ארגון העובדים של עובדי ענף הבניין בישראל.
3. עמדנו ביחס למתווה הנבחן, היא כי הדבר יפגע משמעותית במרקם העבודה, בזכויות העובדים ובטיחותם ואף ביעילות פעילות הענף כולו, ועל כן אנו מתנגדים למהלך הנבחן נחרצות.
4. **בניגוד לנטען, המהלך לא יטיב עם הענף:** בניגוד לנטען כי המתווה הנבחן יועיל למעסיקים ויקל על פעילותם, הרי שארגון המעסיקים היציג בענף, התאחדות הקבלנים בוני הארץ, הגיש אף הוא התנגדות נחרצת למהלך הנבחן, בטענה כי הדבר יפגע הן במעסיקים והן בעובדים.
5. **פגיעה בזכויות צבורות של העובדים:** העברה של עשרות אלפי עובדים מהעסקה של מעסיקים הישיר לקבלן כוח אדם, תביא לפגיעה בזכויותיהם הצבורות של העובדים בענף, ותייצר תמריץ שלילי לקבלני כוח אדם לגייס עובדים מיומנים בעלי שנות ניסיון ארוכות, משום שהם יקרים יותר לאור הזכויות שצברו.
6. **הגברת הסכנה לספסור בהיתרי עבודה:** בניגוד למערכת יחסים בין עובד למעסיק ישיר, בה הצדדים נמצאים בתלות ובאינטרס הדדי, בהעסקה המחייבת תיווך של גורם שלישי, נוצרת תלות חד צדדית של העובד בקבלן כוח האדם, באופן שמאפשר לקבלן לנצל מעמדו לגביית כספים מהעובדים בניגוד לדין בתמורה להיתר העבודה ולכניסה לרשימת המועסקים אצל הקבלן. בהקשר זה יצוין, שהסיכון האמור אינו תיאורטי בלבד, וכי בהעסקת עובדים זרים, נאלצו העובדים לשלם סכומים משמעותיים מאוד לגורמים מתווכים בתמורה לאפשרות להגיע לעבודה בישראל, טרם יוסדו הסכמים בילטרליים שצמצמו את התופעה.
7. **חשש מפני מירוף לתחתית שיביא לפגיעה בזכויות העובדים:** בשיטת העסקה משלושת, קבלני כוח האדם מתחרים ביניהם על מזמיני השירות, ולשם כך מתמרצים להורדת מחירים שמצירת בין קבלני כוח האדם מירוף לתחתית. הדבר עלול להביא להתקשרויות בתעריפים שאינם מאפשרים תשלום על פי דין לעובדים.

הסתדרות עובדי הבניין והתעשיות הנלוות ארלוזורוב 93 תל-אביב
טל: 03-6921478 פקס: 03-6961711 דוא"ל: binian@histadrut.org.il

ההסתדרות
 הבית של העובדים בישראל
 הסתדרות עובדי הבניין והתעשיית הנלוות

י' באדר ה'תשפ"א
 01/09/2022

8. **נמנעת מהעובד והמעסיק יכולת הבחירה בהתקשרות ישירה:** המתווה הנבחן ימנע הן המעובד והן מהמעסיק את היכולת לייצר התקשרות המבוססת על היכרות אישית והעדפה פרסונלית, וזאת תוך אפליה בין עובדים פלסטינים לבין עובדים ישראלים.
9. **לא מתאפשרת העסקה רציפה וארוכת טווח:** העסקה באמצעות קבלני כוח אדם בלבד נועדה בהגדרה לאפשר הזזת עובדים פלסטינים בין אתרי בניין ביתר קלות ומהירות, בטענה שהדבר "ייעל" את העבודה בניגוד לנטען, פעולה באופן המוצע תמנע ממעסיקים לשמר אצלם כוח אדם איכותי, ומהעובדים את האפשרות לשאת ולתת מול המעסיק הישיר על תנאי העסקה משופרים המשקפים את המיומנויות והניסיון של העובד, מעבר לקבוע בדין.
10. **עבודות קצרות טווח מגבירות את סכנות הבטיחות באתרי הבניה:** כאמור, המתווה הנבחן מציע העברה של עובדים פלסטינים בטווחי זמן קצרים מהנהוג כיום באתרי בניה. יובהר כי באתרי בניה נדרשת היכרות של העובד עם סביבת העבודה ועם הגורמים האמונים על ביצוע העבודה ועל הבטיחות בעבודה באתר. כל אתר בנייה מתאפיין בצרכי בטיחות ובסיכונים שונים, אותם העובדים לומדים להכיר עם הזמן, ולכן למען בטיחות העובדים והציבור הרחב, יש לעודד היוותרות של פרקי זמן משמעותיים של עובדים באתרי הבניה, ולמנוע תחלופה גבוהה של עובדים ומעבר בין אתרים.
11. **הכנסת גורם מתווך מגדילה את עלויות ההתקשרות:** המתווה הנבחן כולל הכנסת גורם מתווך למהלך ההתקשרות בין מעסיקים לבין עובדים פלסטינים. קבלני כוח האדם פועלים למען רווח, המהווה בהקשר זה רווח עודף, שיבוא על חשבון העובדים והמעסיקים בענף, ייקר את עלויות ההתקשרות וכתוצאה – את עלויות הבניה.
12. **אכיפה לא אפקטיבית ומניעת האפשרות לאכיפה עצמית:** ניסיון העבר מלמד כי אכיפת הרשויות בתחום הפרות זכויות עובדים אינה אפקטיבית דיה, ואינה מצליחה לייצר הרתעה משמעותית. לאור האמור, במסגרת ההסכם הקיבוצי של ענף הבניין, הסכימו ההסתדרות והתאחדות הקבלנים בוני הארץ על הקמת ועדות פריטטיות ליישוב חילוקי דעות, המסייעות לעובדים לממש זכויותיהם אל מול המעסיקים. העברת עובדים פלסטינים להעסקה באמצעות קבלני כוח אדם, תמנע את גישתם של העובדים למנגנון האכיפה המוסכם, שכן קבלני כוח האדם לא יהיו חלק מארגון המעסיקים היציג.
13. **קושי באכיפת עמידה בתנאי סף של קבלני כוח אדם:** בשנת 2019 תוקן החוק להעסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, כך שהעסקת עגורנאי צריח הותרה רק באמצעות היתר מיוחד שניתן רק לקבלני כוח אדם המעסיקים עגורנאי צריח. בפועל, המדינה לא ביצעה הליכים מספקים לבחינת העמידה בתנאי הסף שנקבעו בדין, ולרוב התבססה על הצהרות מגישי הבקשה בלבד. זאת, על אף שהסתדרות עובדי הבניין,

ההסתדרות

הבית של העובדים בישראל
הסתדרות עובדי הבניין והתעשיות הנלוות

י' באדר ה'תשפ"א
01/09/2022

וגורמי מקצוע אחרים בענף, התריעו על הפרות תנאי הסף, וביקשו חזור ושוב מהמדינה להגביר את אמצעי האכיפה שלה.

לסיכום, ההסתדרות סבורה כי המתווה המוצע יפגע במרקם העבודה בענף וביעילותו, בזכויות העובדים וביטחונם, וכי הוא יביא עמו אתגרים חדשים בתחום האכיפה. יחסי העבודה בענף צריכים להיות ישירים, ולהתבסס ככל הניתן על היכרות בין העובד לבין מעסיקו. כל זאת, על סמך הכרות ארוכת שנים עם מאפייני הענף, ליווי שלנו את העובדים הפלסטינים, וניסיון עבר במודלים של העסקה משולשת בענפים שונים במשק. לאור האמור, עמדת ההסתדרות עובדי הבניין, בשם ההסתדרות הכללית, היא כי אין לתמוך במתווה הנבחן, ויש להמשיך את העסקתם של העובדים הפלסטינים בענף הבניין באופן ישיר.

בברכה,

יצחק מויאל

יו"ר ההסתדרות עובדי הבניין והתעשיות הנלוות

העתקים:

ח"כ איילת שקד, שרת הפנים, כנסת ישראל
מר ארנון בר דוד, יו"ר ההסתדרות החדשה
עו"ד תומר מוסקוביץ, מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה
מר ראול סרוגו, נשיא התאחדות הקבלנים בוני הארץ
הגב' תאיר איפרגן, הממונה על זרוע העבודה
מר רועי יעקב, מ"מ יו"ר ההסתדרות החדשה
מר יניב לוי, יו"ר אגף ההסברה, דוברות ופרסום בהסתדרות החדשה
מר פיטר לרנר, מנכ"ל אגף לקשרים בינלאומיים בהסתדרות החדשה
מר אדם בלומנברג, סמנכ"ל אגף לכלכלה בהסתדרות החדשה
מר עמית גוטליב, יו"ר של התאחדות הקבלנים בוני הארץ
חברי הצוות הבינמשרדי לבחינת העסקת עובדים פלסטינאים באמצעות קבלני כ"א
צוות איגוד הבניין בהסתדרות